

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Chiaroscuro-tekniikka ”Pinnan alla kuohuu” -teoksen toteutuksessa

Tiina Kaakkuriniemi

Kulttuurialan opinnäytetyö
Kuvataiteen koulutusohjelma
Kuvataiteilija (AMK)

TORNIO 2011

TIIVISTELMÄ

Kaakkuriniemi, Tiina. 2011. Chiaroscuro -tekniikka ”Pinnan alla kuohuu” teoksen toteutuksessa

Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Kulttuuriala. Kuvataiteen koulutusohjelma. Työn kokonaissivumäärä 43. Liitteet 1 - 17.

Tutkin opinnäytetyössäni, kuinka voin hyödyntää oppimaani chiaroscuro-tekniikkaa teoksen ”Pinnan alla kuohuu” toteutuksessa. Tavoitteena on kehittää taitojani. Chiaroscuro tarkoittaa voimakkaalla valo-varjokontrastilla aikaan saatua kolmiulotteisuuden vaikutelmaa maalauksessa. Chiaroscuro-tekniikkaa olen oppinut kahdessa aiemmassa tilanteessa, ammattikoulun opinnäytetyössä sekä ammattikorkeakoulun seminaarityössä. Näistä saamiani tietoja ja taitoja käytän hyödyksi opinnäytetyössäni ja tutkin maalausprosessia toteuttaessani opinnäytetyöni teososaa.

Teososana toteutan siis teoksen ”Pinnan alla kuohuu”. Materiaaleina käytän öljyvärejä kovalevyille. Teoksen koko on 45x60 cm. Käytän teoksessa pystysommitelmaa ja pyrin tuottamaan siihen dramaattisen tunnelman chiaroscuroa käyttäen. Mahdollisiin maalausvaiheissa vastaan tuleviin ongelmiin pyrin löytämään ratkaisuja tutkimalla aiempien tutkimusteni teososissa tekemiäni ratkaisuja sekä niiden toimivuutta sekä kokeilemalla erilaisia uusia ratkaisuja. Keskeisenä lähteenä olen käyttänyt Waldemar Januszczakin kirjaa ”Kuvataiteen käsialat”, 1989.

Aivan suoraan en voinut maalausvaiheessa hyödyntää aiemmasta opinnäytetyöstä tai seminaarityöstä oppimaani, sillä ammattikoulun opinnäytetyötä tehdessäni en aivan täysin ymmärtänyt, mitä chiaroscuro on ja seminaarityön kokeilumaalaukset tein akryyliväreillä. Sitä tehdessäni maalausprosessini oli täysin erilainen. Seminaarityössä opin kuitenkin mitä chiaroscuro on ja millä keinoilla sen saa aikaan. Olen varsin tyytyväinen valmiiseen teokseen, sillä onnistuin mielestäni hyödyntämään chiaroscuro-tekniikkaa siinä melko hyvin ja opin mm. itselleni uuden tavan tehdä alusmaalauksen. Teksti osuuden kirjoittaminen oli hieman hankalaa, mutta sain kuitenkin kuvailtua siinä mielestäni tarpeeksi hyvin maalausprosessiani.

Asiasanat: kuvataide, maalaustaide, öljymaalaus, chiaroscuro

ABSTRACT

Kaakkuriniemi, Tiina. 2011. Chiaroscuro -technique in creating of artwork "Pinnan alla kuohuu".

Bachelor's thesis. Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Cultural and Media Studies. Degree programme of Visual Arts. Pages 43. Attachments 1 - 17.

I studied in my Bachelor's thesis how I can use things that I have learnt about chiaroscuro-technique in creating of artwork "Pinnan alla kuohuu". My goal is improve my skills. Chiaroscuro means three-dimensional illusion in paintings created by strong light-shadow contrast. I have learnt about chiaroscuro-technique in two earlier situations, in thesis of vocational institute, and in seminarwork. I will use in advance knowledge and skills that I have gotten from those situations in my Bachelor's thesis and I will study my painting progress when I create workpart of it.

So, as a workpart I create artwork "Pinnan alla kuohuu" My material choice is oils on hardboard. Size of artwork is 45x60cm. I use horizontal composition in artwork, and I try to create dramatic atmosphere in it by using chiaroscuro. I try to find solutions for possible problems, wich may come in painting progress by studying my earlier solutions in similar problems and by testing new solutions. I use Waldemar Januszczak's book "Kuvataiteen käsialat" as my main source.

I can't use things, that I have learnt from my earlier researches straight in painting progress of this artwork, because when I made thesis of vocational institute I didn't completely understand, what chiaroscuro is, and in seminarwork I painted workpart with acrylics and painting progress when I made it was completely different. Still, in seminarwork I learnt what chiaroscuro is and how it can be done, and that knowledge I used in this artwork. I am quite satisfied with finished work, because I think that I managed to use chiaroscuro-technique quite well in it, and I learnt new way of making underpainting when I made it. Writing of textpart of my Bachelor's thesis was a bit hard, but I think that I managed to tell about my painting progress well enough.

Words: Visual art, artpainting, oilpainting, chiaroscuro

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO.....	5
2 CHIAROSCURO.....	7
3 TEOKSEN SUUNNITTELU.....	11
4 POHJAN VALMISTUS JA LUONNOSTELU.....	15
5 ALUSMAALAUUS.....	16
6 MAALAUUSVAIHE.....	19
7 VIIMEISTELY JA VALMIS TEOS.....	22
8 JOHTOPÄÄTELMÄT.....	24
LÄHTEET.....	25
LIITTEET	26

1 JOHDANTO

Olen toteuttanut opinnäytetyönäni öljyvärimaalauksen. Tutkin chiaroscuro-tekniikan käyttöä vaikutuksineen maalausprosessissa tavoitteenani kehittää työtapaani ja kuvailmaisun dramaattisuutta.

Tutkimuskysymykseni on: kuinka voin hyödyntää oppimaani chiaroscuro-tekniikkaa teoksen ”Pinnan alla kuohuu” toteutuksessa. Alun perin kiinnostuin chiaroscurosta ammattikoulun opinnäytetyön aihetta valitessani, sillä silloisissa maalauksissani oli usein ongelmana se, että ne jäivät väreiltään ja valaistukseltaan melko latteiksi. Selatessani kirjastossa taidekirjoja törmäsin termiin chiaroscuro muutaman sellaisen teoksen kohdalla, joiden tyyli oli sitä mitä itsekkin halusin oppia, eli vahvasti kolmiulotteinen ja dramaattinen. Chiaroscuro vaikutti tekniikalta, jolla voisin saada myös omiin teoksiini lisää vaikuttavuutta. Teososa kuitenkin epäonnistui chiaroscuron osalta ja ongelmia aiheuttivat myös öljyvärit, jotka silloin valitsin värimateriaaliksi.

Ammattikorkeakoulussa seminaarityön aihetta valitessa päätin korjata aikaisemman epäonnistumiseni yrittämällä uudelleen ja ottamalla tällä kertaa paremmin selvää tutkimastani aiheesta. Päätin käyttää akryylivärejä teososan toteutuksessa ja tehdä sen useamman kokeilun sarjana. Arvelin löytäväni testaamalla itselleni sopivan tavan chiaroscuron tekemiseen. Seminaarityössä pääsinkin melko hyvin tavoitteisiini, mutta huomasin, että öljyvärit olisivat kuitenkin olleet ominaisuuksiltaan parempi materiaalivalinta. Joten nyt tarkoitukseni on hyödyntää aiemmin chiaroscurosta oppimaani ja maalata öljyväreillä teos ”Pinnan alla kuohuu”. Öljyväreiden käyttöä olen tarkoituksella harjoitellut ennen opinnäytetyön aloittamista, jotta tällä kertaa ei tulisi ongelmia materiaalivalintojen osalta.

Aihetta aion käsitellä tutkimalla työprosessiani maalatessani teosta sekä tekemällä vertailuja sen ja aiempien aiheeseen liittyvien teosteni välillä. Mahdollisiin vastaan tuleviin ongelmiin pyrin löytämään ratkaisuja itse kokeilemalla ja etsimällä sopivia ratkaisuja aiemmista teoksistani, sekä tutkimalla kirjaa ”Kuvataiteen käsialat”¹, joka aiempien tutkimusteni ohella toimii tärkeimpänä lähteenäni. Tavoitteeni on keskittyä

¹ Januszczak, 1989.

maalauksen tutkimiseen ja tarkastella tekemiäni valintoja ja niiden toimivuutta sekä saada luotua voimakas chiaroscuro vaikutelma teososa maalaukseen öljyvärejä käyttäen.

Lisäksi minua kiinnostaa nähdä, miten paljon maalaustekniikkani on kehittynyt sen jälkeen, kun neljä vuotta sitten tein ammattikoulun opinnäytetyön. Opinnäytetyöni on siis myös kehittämistutkimus, jonka kohteena on sekä tekotapa että teos.²

² Routio 2007.

2 CHIAROSCURO

2.1 Mitä chiaroscuro tarkoittaa?

Chiaroscuro on italiaa, chiaro = kirkas, oscuro = pimeä. Se tarkoittaa maalauksessa asteittaista siirtymistä valosta varjoon. Chiaroscurolle on ominaista voimakkaat valon ja varjon kontrastit vaikka valöörsiirtymät ovatkin asteittaisia. Valon suunta ja toisinaan myös valon lähde ovat useimmiten helposti paikannettavissa maalauksesta. Chiaroscuro vahvistaa kolmiulotteisuuden ja tilan tuntua. Se on myös tekninen termi voimakkaan valokontrastin käytölle maalauksessa tarkoituksena vahvistaa tilan ja volyymin tuntua kolmiulotteisissa kohteissa. Useimmiten termiä käytetään vain maalauksista, joissa chiaroscuro on merkittävä ominaisuus tai valo- ja varjokontrasti on erityisen voimakas.³

Chiaroscuro kehitettiin Italiassa renessanssin aikoihin (Italian renessanssi 1300-l – 1600-l). Barokin aikana (1600-l) taiteessa pyrittiin dramaattisuuteen ja jännitteisiin ja chiaroscuroon vaikutusta hiottiin niiden toteutuksessa. Voimakkaan chiaroscuroon kehittäjänä pidetään Caravaggiota (Michelangelo Merisi da Caravaggio, 1573 – 1610).⁴ Caravaggion maalaus Emmauksen ateria on tyypillinen maalaus, jossa chiaroscuroa on käytetty. (Liite 1.) Vaikka valon lähde ei maalauksessa näykään, valon suunta on selkeästi vasemmalta ylhäältä. Valon ja varjon kontrasti on voimakas, mutta siirtymät ovat kuitenkin pehmeät ja sulavat. Kolmiulotteinen vaikutelma on myös hyvin onnistunut, selkeimmin se näkyy Kristuksen kohti katsojaa kurottuvassa kädessä, joka näyttää lähes tulevan ulos kuvasta.

2.2 Chiaroscuro ammattikoulun opinnäytetyössä

Ammattikoulun opinnäytetyön maalasin öljyväreillä kovalevyllä. (Liite 2.) Maalasin siihen itseni kuva-alan keskelle keskittyneenä piirtämään ja teoksen taustalle ilmassa leijuvia eläinhahmoja. Ihmishahmo oli maalattu kiinteäksi ja eläimet ei-aineellisiksi ja taustaan sulautuviksi, sillä niiden tarkoitus oli kuvastaa ajatuksiani piirtäessä. En ollut tyytyväinen teokseen, sillä se jäi mielestäni vaisuksi chiaroscuroon osalta, ja ilmassa leijuvat eläimet jäivät irrallisen näköisiksi. Olin siihen asti tottunut maalaamaan

³ Wikipedia, Chiaroscuro; Caravaggio.

⁴ Wikipedia

akryyliväreillä, mutta ajattelin, että öljyvärit sopisivat parhaiten pehmeän jäljen tekemiseen, sillä ne kuivuvat hitaammin ja ovat notkeampia kuin akryylivärit joten aikaa maalin työstämiseen pohjalla olisi siis enemmän. Lisäksi olisi myös helpompi sulauttaa värejä toisiinsa, kun niitä voisi sekoitella vielä pohjallakin. Öljyvärien valinta materiaaliksi kuitenkin hankaloitti työskentelyäni, sillä en ollut tottunut käyttämään niitä ja mm. oikeiden värisävyjen sekoittelu ja pidempi kuivumisaika aiheuttivat ongelmia. Akryyliväreillä olin tottunut siihen, että maali kuivuu nopeasti ja päälle pääsee maalaamaan uusia maalikerroksia, öljyväreillä en aina malttanut antaa entisten maalikerrosten kuivua rauhassa ja tuloksena oli se, että onnistuin sotkemaan uudella värillä aikaisemmatkin kerrokset.

En myöskään perehtynyt valohämyyn ja siihen mitä sillä hain riittävän tarkasti ennen maalausprosessin aloitusta ja sekoitin termit *chiaroscuro* ja *sfumato* toisiinsa. Osittain tämä johtui lähde materiaalieni ristiriitaisuudesta ja osittain omista vääristä tulkinnoistani.

Taiteen sanakirjan⁵ mukaan *sfumato* on maalaustaiteessa valohämy, joka öljyväritekniikassa saadaan aikaan pehmeän utuisella värien sekoittamisella ja ääriivivojen häivyttämällä. *Chiaroscuro* on puolestaan maalaustaiteenteekniikka, jolla luodaan plastinen, dramaattinen vaikutelma jyrkillä valo- ja varjokontrasteilla. Maailman taiteen historian⁶ mukaan *sfumato* on pehmeän utuinen vaikutelma, joka saadaan öljyvärimaalauksessa aikaan luomalla lasuureilla hienovaraisia väri- ja sävy siirtymiä ja *chiaroscuro* maalaustaiteen valohämy, valojen ja varjojen yhteensulauttaminen asteittaisilla siirtymillä.

Nyt toki ymmärrän, että *sfumato* ja *chiaroscuro* tarkoittavat lähes päinvastaisia asioita, niin kuin Taiteen sanakirjan kuvauksista olisi voinut päätelläkin, ellen olisi hämmentynyt Maailman taiteen historian *chiaroscuro*-kuvauksesta, josta sain sen käsityksen, että siinäkin kaikki sulautuu pehmeästi yhteen. *Sfumato* on pehmeää ja utuista, siinä usein käytetään hajavaloa ja *chiaroscuro*ssa on voimakkaat valo- ja varjokontrastit ja siinä valo tulee useimmiten selkeästi yhdestä suunnasta.

Tarkoitukseni oli luoda rauhallinen, hämyisä tunnelma maalaukseen, joten ehkä oli ihan hyvä, etten käyttänyt kovin voimakas kontrastista *chiaroscuro*oa maalauksessa, mutta liika pehmeys, matala kontrasti ja rauhallinen värimaailma tekivät maalauksesta liian valjun

⁵ Konttinen & Laajoki 2000, 69 ja 406

⁶ Honour & Fleming 1997, 861 ja 870

näköisen. Pyrin hämyiseen valoon sillä, että kuvassa oli yksi selkeä valon lähde, joka tosin rajautui kuvasta pois, mutta oli kuitenkin selvästi paikannettavissa tulemaan suoraan ylhäältä päin ja häivyttämällä hahmojen ääri viivoja taustaan, sekä muutenkin maalaamalla pehmeästi ja rajoja häivyttäen. Chiaroscuroon sivuutin melkein kokonaan, sillä sekoitin sen sfumatoon. Koska en ollut täysin ymmärtänyt, mitä chiaroscuro tarkoittaa, en ymmärtänyt, miten tärkeää voimakas kontrasti olisi ollut valohämyn kannalta.

2.2 Tekniikan kehittäminen seminaarityössä

Seminaarityön aihetta valitessani mieleeni palautui epäonnistumiseni opinnäytetyön kanssa ja halusin yrittää saman aiheen tutkimista uudelleen. Perehtyessäni aiheeseen uudemman kerran huomasin viimein, että se, mitä oikeastaan hain jo ammattikoulun opinnäytetyötä tehdessäni oli chiaroscuro, sfumaton käyttötapa oli harhapolku, joka osaltaan edesauttoi teoksen epäonnistumista. Joten tällä kertaa keskityin chiaroscuroon, ja siihen, miten voisin kehittää käyttämään chiaroscuro-tekniikkaa. Kehitettävää siinä todella olikin, sillä oikeastaan ainut asia, mikä mitenkään viittasi maalauksessa chiaroscuroon oli selkeä valon suunta.

Seminaarityön teososana maalasin kolme maalausta akryyliväreillä, joista kaksi oli yksinkertaisia, pieniä kokeiluja ja kolmas hieman yksityiskohtaisempi maalaus. Kaksi ensimmäistä kokeilua olivat kooltaan 10x10cm ja kolmas 12x18cm. Kokeiluja minun oli alunperin tarkoitus tehdä niin monta, että löydän sopivan tavan chiaroscuroon toteuttamiseen, mutta kolme kokeilua riittikin siihen aivan hyvin.

Ensimmäisen kokeilun aloitin maalaamalla pohjan tummaksi ja sen päälle hahmon mustavalkoisena aloittaen varjoista hiljalleen valoon päin niin, että viimeiseksi maalasin kaikkein valoisimmat kohdat. Ongelmaksi tuli se, että valo kohdat jäivät liian tummiksi, sillä tein siirtymät liian varovaisesti ja päästessäni valokohtiin asti en ollut vielä ehtinyt käyttää kaikkia kirkkaimman valon ja tummimman varjon välissä olevia valöörejä. Yritin saada maalaukseen värejä maalaamalla pohjavärin päälle ohuita, värillisiä maalikerroksia. Se ei ollut kovin toimiva idea, sillä oikeiden sävyjen sekoittaminen oli vaikeaa, kun sitä, miltä väri näyttäisi ohuena kerroksena harmaan pohjavärin päällä, oli vaikea ennustaa ja väreistä tuli hyvin likaisen näköisiä. (Liite 3.) Mielestäni maalaus olikin parempi ennen

kuin yritin värittää sitä, mutta sitä oli jo myöhäistä korjata muuten kuin kokonaan uudelleen maalaamalla. Tämä kokeilu ei vielä ollut sitä, mitä hain, vaan se jäi liian tummaksi ja synkäksi. Tummalta pohjalta valoon päin maalaaminen ei toiminut, joten seuraavassa kokeilussa päätin yrittää maalata tummalle pohjalle ensin valot ja sitten palata niistä takaisin varjoihin. Akryyleillä maalaaminen kuitenkin toimi paremmin kuin öljyillä, vaikka en yhtä pehmeää jälkeä saanutkaan aikaan.

Toisessa kokeilussa aloitin maalaamisen taas tummalta pohjalta, mutta tällä kertaa maalasin seuraavaksi valoisimmat kohdat ja käytin värejä heti alusta alkaen. (Liite 4.) Valoisimmista kohdista maalasin siirtymän tummimpiin varjoihin ja näin valokohdat eivät jääneet liian tummiksi. Lopputulokseen olin erittäin tyytyväinen, värit näyttävät paljon luonnollisemmille ja kontrastia valojen ja varjojen välillä oli tarpeeksi. (Liite 5.) Aihe oli kuitenkin sen verran yksinkertainen, että halusin vielä tehdä yhden, hieman monimutkaisemman kokeilun, jossa käyttäisin samaa tekniikkaa ihan vain nähdäkseni, toimiiko se oikeasti, vai oliko tämä onnistuminen vain sattumaa.

Viimeisenä kokeiluna maalasin pienen omakuvan, jossa käytin samaa tekniikkaa kuin kolmanteen kokeiluun, eli maalasin akryyliväreillä pienen pohjan ensin tummaksi ja sitten sen päälle valoisimmat kohdat ja niistä hiljalleen siirryin varjoihin. Siirtymiä pehmentääkseni maalasin ne useaan kertaan, eli ensin valosta varjoon, sitten takaisin varjosta valoon ja vielä muutama kertaan edes takaisin. (Liite 6.) Maalauksessa värit jäivät ehkä hieman likaisiksi ja kokonaisuus liian kellertäväksi. Minun olisi pitänyt ottaa isompi pohja käyttöön, sillä pienten yksityiskohtien tekeminen oli erittäin vaikeaa, enkä saanut niistä tehtyä kovin tarkkoja. Myös pohjaksi valitsemani kangaspahvipohjan kankaan kudelman häiritsi pienten yksityiskohtien maalaamista, sillä maali jäi vain korkeimpiin kohtiin ja jälki näytti rosoiselta. Olin kuitenkin erittäin tyytyväinen myös tämän kokeilun lopputulokseen, sillä tämän tekemällä sain itselleni selväksi, että toisessa kokeilussa käyttämäni tekniikka todella toimii käytännössä.

3 TEOKSEN SUUNNITTELU

3.1 Lähtökohdat ja tavoitteet

Tarkoitukseni on maalata öljyväreillä teos ”Pinnan alla kuohuu”. Teoksen tunnelmasta pyrin tekemään mahdollisimman hyvin sen aihetta kuvaavan ja sen toteutuksessa käytän chiaroscuro-tekniikkaa. Tavoitteeni on kokeilla, miten saan seminaarityötä tehdessä oppimani chiaroscuro-tekniikan toimimaan öljyväreillä maalatessa.

3.2 Aihe

”Pinnan alla kuohuu” on omakuva, kuten ammattikoulun opinnäytetyömaalaukseni ja seminaarityön viimeinen kokeilumaalaus. Ajattelin teosten vertailun olevan helpointa, jos aiheet ovat samankaltaisia. Seminaarityössä se, että teos oli juuri omakuva, ei ollut kovin olennaista, enkä tarkoituksella pyrkinyt tekemään siitä itseni näköistä, mutta senkin aiheeksi valitsin omakuvan, jotta vertailu ammattikoulun opinnäytetyömaalaukseen olisi helpompaa. Keskeistä oli tutkia maalaamisen tilannetta, jossa materiaali ja tietynlainen toiminta voisivat taipua tavoitelluksi vaikutelmaksi. Sekä ammattikoulun opinnäytetyömaalauksen, että tämän teoksen kohdalla näköisyys on tärkeämpää, sillä ne kuvaavat omia ajatuksiani tai tuntemuksiani. Ammattikoulun opinnäytetyö kuvaa ajatuksiani piirtäessäni, sitä miten piirrettävät kohteet tavallaan leijuvat mielessä. ”Pinnan alla kuohuu” kuvaa turhautumista, sitä miten sen helposti piilottaa päänsä sisälle ja näyttää ulospäin tyyntä ja rauhallista pintaa, vaikka oikeasti tekisi mieli huutaa, raivota, riehua ja repiä jotakin kappaleiksi.

Jotakuinkin samasta aiheesta suunnittelin tekeväni näyttelyprojektin näyttelyn, mutta ajanpuutteen vuoksi jouduin muuttamaan näyttelyn aihetta. Alun perin suunnittelemani näyttelyyn olisi tullut muutama tunnelmaltaan rauhallinen taulu ja useita ”riehuvia”, turhautumista kuvaavia mustepiirroksia. Tässä teoksessa molemmat tunteet yhdistyvät samaan maalaukseen. Aiheen ajattelin sopivan hyvin tähän tutkimukseen, sillä voimakas chiaroscuro mahdollisesti korostaisi voimakkaita tunteita.

3.3 Materiaali- ja välinevalinnat

Valitsin kovalevyn pohjamateriaaliksi, sillä en pidä pinkopohjista tai kangaspahvipohjista, sillä niiden kudelman hankaloittaa pienten yksityiskohtien maalaamista, kuten huomasin seminaarityön kokeilumaalauksia tehdessäni. Jos yrittää varovasti maalata keveällä otteella, maali monesti jää vain kangaspohjan pinnan korkeimpiin kohtiin. Kovalevyn aion pohjustaa gessolla ja hioa mahdollisimman tasaiseksi, jotta tätä ongelmaa ei olisi.

Luonnoksen aion piirtää lyijykynällä, koska sillä saa piirrettyä pieniäkin yksityiskohtia. Hiiltä en mielelläni käytä luonnosteluun, se leviää ja tuhraa helposti eikä sillä saa niin helposti yksityiskohtia tehtyä. En myöskään halua maalata luonnosta suoraan maaleilla, sillä silloin luonnoksen korjailu on paljon vaikeampaa.

Maaleiksi tähän teokseen valitsin öljyvärit. Ammattikoulun opinnäytetyön teososa maalatessa käytin myös öljyvärejä, mutta silloin en niitä ollut tottunut käyttämään ja lähdin suoraan maalaamaan harjoittelematta ensin. Koska ammattikoulun opinnäytetyön kanssa tuli ongelmia öljyvärien kanssa, eivätkä tutkimuksen lopputulokset olleet muutenkaan kovin onnistuneet, päätin tehdä seminaarityön kokeilumaalaukset akryyliväreillä, jotta voisin keskittyä chiaroscuroon tutkimiseen maalien kanssa sotimisen sijaan. Seminaarityön avulla opin ymmärtämään chiaroscuroa paremmin, mutta huomasin, että osaavissa käsissä öljyvärit toimivat chiaroscuroon toteutuksessa paremmin kuin nopeasti kuivuvat akryylivärit, joten nyt olen tarkoituksella maalannut öljyväreillä useita erilaisia maalauksia ennen teososan aloittamista ihan vain harjoitellakseni öljyvärimaalausta. (Liite 7, liite 8.)

Siveltiminä käytän keinokuitusiveltimiä. Aiemmin olen useimmiten maalannut siankarvasiveltimillä käyttäessäni öljy- tai akryylivärejä, mutta jokin aika sitten kokeilin keinokuitusiveltimillä maalaamista, ja huomasin niiden sopivan paremmin omaan maalaustapaani. Niiden karvat ovat ohuempia kuin siankarvasiveltimissä, joten niillä saa helpommin maalattua sileää jälkeä ja suippokärkisissä keinokuitusiveltimissä on usein hyvä, terävä kärki, jolla on helppo maalata pieniä yksityiskohtia. Samoja hyviä ominaisuuksia olisi myös esim. näädänkarvasiveltimissä, mutta ne ovat yleensä kalliimpia kuin keinokuitusiveltimet ja koska maalaustapani on melko hinkkaava ja kuluttaa nopeasti siveltimet pilalle, käytän mieluummin edullisempia siveltimiä.

3.4 Sommittelu

Teoksessa käytän pystysommitelmaa. Valo tulee selkeästi oikeasta ylänurkasta viistosti kohti vasenta alanurkkaa. Kuva-alan alareunassa, lähellä vasenta alanurkkaa teoksen etualalla on punainen nojatuoli, jossa istuu nainen neulomassa. Nainen on rauhallisen näköinen ja katsoo käsissään olevaa neuletta. Nojatuolin takaa tulee käsiä, joiden sormet ovat koukistuneet. Nojatuolin yläpuolella on suuri musta susi hampaat irvessä ja korvat luimussa. Mustan suden pää on kääntyneenä katsojaa kohti ja se katsoo suoraan silmiin.

Mustan suden yläpuolella on toinenkin vihaisennäköinen, mutta harmaanruskea susi. Sen pää on kuvattu suoraan sivulta ja myös se katsoo katsojaa silmiin. Molemmista susista näkyy vain päät. Susien välistä tulee täysin musta, kohti vasenta ylänurkkaa kurottava käsi ja ylemmän suden takaa tulee kohti valoisa oikeaa ylänurkkaa kurottava käsi. Musta susi sulautuu osittain savuun, joka sijaitsee suunnilleen puolessa välissä oikeaa reunaa. Savun raja kulkee viistosti oikeasta reunasta kohti yläreunan keskikohtaa ja se rajaa valoisan oikean ylänurkan muusta taustasta, joka on lähes mustaa sinivihreää. Taustan tummassa osassa on punaisia siveltimenvetoja, joista osa on kirkkaampia ja osa katoaa lähes täysin taustaan.

Teoksen taka-ala on paljon rauhattomampi kuin etuala, joten käytän etualalla kirkkaampia värejä ja voimakkaampaa kontrastia, jotta taka-ala ei vie kaikkea huomiota. Erityisesti punaisen nojatuolin kirkkaan punaiset valokohdat johdattelevat katsetta kuvan etualalle ja suoraan katsojaan tuijottavat sudet taas takaisin taka-alalle. Koska rauhallisuus ja rauhattomuus ovat teoksessa yhtä tärkeässä osassa, pyrin siihen, että molemmat tulevat huomatuiksi, mutta koska etualalla tapahtuu vähemmän, se semmoisenaan on ehkä hieman tylsempi ja tarvitsee mielestäni enemmän korostusta.

3.5 Suunnitelma chiaroscuroon käytöstä

Chiaroscuroa ajattelin käyttää teoksessa pitkälti samoilla keinoilla kuin Caravaggio näyttää käyttäneen teoksessa Emmauksen ateria (liite 1) sekä niillä keinoilla, joita itse käytin seminaarityön viimeisessä kokeilussa. Teoksessani valo tulee virtaamaan selkeästi oikeasta yläkulmasta ja käytän koko teoksessa melko voimakasta valo- ja varjokontrastia.

Valokohdat pyrin pitämään mahdollisimman kirkkaina, jotta ne hyppäävät esille teoksesta ja varjot maalaan mahdollisimman tummiksi. Valokohdissa pyrin pitämään värikerrokset mahdollisimman ohuina, jotta pohjan gesso hohtaisi niistä hieman läpi.

Siirtymät valosta varjoon pyrin tekemään pehmeiksi tekemällä niistä asteittaisia ja sulauttamalla niitä hieman toisiinsa.

4 POHJAN VALMISTUS JA LUONNOSTELU

Satuin löytämään valmiiksi sopivan kokoisen ja muotoisen kovalevyn kappaleen(45x60cm), joten vältyin mittaamiselta ja sahaamiselta. Hioin pohjan huolellisesti, jotta gesso kiinnittyy siihen paremmin. Gesson levitin monella kerroksella ristikkäisiä siveltimen vetoja, mutta se jäi siitä huolimatta epätasaiseksi. Havaitsin, että leveällä keinokuitusiveltimellä sai paljon sileämpää jälkeä kuin siankarvasiveltimellä, joten sivelin pohjalle vielä muutaman kerroksen gessoa ja hioin sitten hiekkapaperilla enimmäkseen siveltimen jäljet pois. Ammattikoulun opinnäytetyömaalauksen pohjaa tehdessäni olin hionut gessoa liian karkealla hiekkapaperilla ja gessopintaan jäi naarmuja. Ne eivät tosin juurikaan haitanneet, sillä gesson päälle tuli paksu kerros maalia kun yrittäessäni etsiä sopivaa sävyä taustalle. Tällä kertaa osasin siis varautua naarmuuntumiseen ja käytin tarpeeksi hienoa hiekkapaperia ja sainkin gesson sileäksi.

Piirsin luonnoksen lyijykynällä. Tarkoitus oli tehdä hento ja juuri ja juuri näkyvä luonnos, mutta jotkin kohdat luonnoksesta eivät onnistuneet ensimmäisellä, eivätkä vielä muutamilla seuraavillakaan yrityksillä joten jouduin niitä korjailemaan niin moneen kertaan, että sain aikaiseksi isoja, tummia tuhruja, jotka eivät enää irronneet pyyhekumilla. Tahroja jouduin peittelemään maalaamalla niiden päälle gessoa. Gessolla korjailut kohdat jäivät taas epätasaisemmiksi, sillä en voinut käyttää yhtä leveää sivellintä niiden maalaamiseen, enkä voinut niitä enää hioa uudestaan sotkematta koko luonnosta.

Luonnos kuitenkin onnistui siinä mielessä, että kaikkien korjailujen ja uudelleen piirtämisten jälkeen siinä oli koko sommitelma kuvattuna jotakuinkin niin kuin olin sen suunnitellutkin.

5 ALUSMAALAUUS

5.1 Alusmaalauksen tehtävä ja vaikutuksia

Saatuani pohjan valmiiksi ja luonnoksen piirrettyä jumahdin miettimään, miten aloittaisin teoksen maalaamisen. Seminaarityön kahdessa viimeisessä kokeilussa käyttämäni tapa maalata tausta ensin tummaksi ja sen päälle valokohdat toimi akryylimaalien kanssa, mutta minua alkoi epäilyttää, että en ehkä saisi öljyväreillä kovin kirkkaita ja hehkuvia valokohtia tumman päälle maalaamalla, ellen sitten käyttäisi erittäin paksuja värikerroksia. Mietin myös, että olisin maalannut valokohdat valkoisiksi, ja sitten laserannut värit niiden päälle, mutta sitä tapaa käytin seminaarityön ensimmäisessä kokeilussa, eikä se oikein toiminut.

Tässä vaiheessa aloin etsiä kirjasta Kuvataiteen käsialat vinkkejä siihen, miten muut chiaroscuroa käyttäneet taiteilijat ovat tehneet alusmaalauksensa. Leonardo da Vincin tapa maalata yhdellä värillä valööriluonnos vaikutti mielenkiintoiselle, samoin kuin useammankin taiteilijan tapa maalata ensin eri värialueille pohjaväri, josta sitten lähteä maalaamaan siirtymät kohti valoja ja varjoja.⁷ Ajattelin ensi tehdä kolme erilaista kokeilua, yhden samalla tavalla kuin seminaarityössä, eli maalaamalla taustan ensin tummaksi ja sitten kirkkaimmat valokohdat, yhden maalaamalla yksivärisen valööriluonnoksen ja yhden maalaamalla pohjaväriin alueittain. Päädyin kuitenkin jättämään tummalle taustalle valokohtien maalaamisen pois kokeiluista, sillä ajattelin, että se ei välttämättä toimisi öljyväreillä

5.1 Kokeilu 1: alusmaalaukset keskisävyillä

Maalasin erilliselle, gessotulle kovalevyn kappaleelle yksityiskohdan, jossa näkyy osa nojatuolia, osa nojatuolissa istuvaa naista ja yksi nojatuolin takaa tuleva käsi. Maalasin kaikille eri alueille, taustalle, nojatuolille, naisen vaatteille, iholle ja kädelle pohjavärit, jotka olivat suunnilleen niiden keskisävyä. Sitten maalasin kullekin alueelle kirkkaimmat valot ja niistä siirtymät takaisin pohjaväriin, sekä varjot ja siirtymät varjoista takaisin keskisävyyn.

⁷Januszczak, 1989, 26, 40, 48 ja 60

Lopputulokset eivät olleet kovin hyviä, sillä värit jäivät melko tunkkaisiksi ja valokohdat maitomaisen pastellisävyisiksi. (Liite 9.) Toisaalta voi olla, että en malttanut käyttää aikaa kokeilun tekemiseen niin paljoa, että olisin saanut tästä tavasta maalata kaiken irti. Paksummilla maalikerroksilla varsinkin valokohdissa olisin varmaan saanut tehtyä niistä kirkkaampia.

5.2 Kokeilu 2: valokohdat yhdellä värillä

Toisena kokeiluna maalasin saman yksityiskohdan myös erilliselle, gessotulle kovalevykappaleelle. Tähän kokeiluun maalasin valöörit yhdellä värillä niin, että jätin valokohdat maalaamatta, jolloin pohjan valkoinen gesso jäi näkyviin ja muut valöörit niin, että varjot maalasin paksummalla värillä ja ohensin väriä valoa kohti mentäessä. Väriksi valitsin vihertävänsiniharmaan jota aion käyttää myös varsinaisen teoksen taustalla. Väri on melko neutraali, jotta se ei mahdollisesti päälle tulevan maalin läpi kuultaessaan saisi sitä näyttämään liian likaiselle. Päätin käyttää taustan väriä, jotta sillä saisin ehkä hieman tuotettua yhteenkuuluvuutta kaikkien maalaukseen tulevien elementtien välille.

Värit maalasin alusmaalauksen päälle sen kuivuttua. Valoisimmissa kohdissa käytin puhtaampia ja kirkkaampia värejä ja varjoissa tummempia ja syvempiä värejä. Tämä kokeilu toimi mielestäni paremmin kuin ensimmäinen kokeilu. Valokohdista tuli kirkkaammat ja kokeilussa muutenkin oli enemmän syvyyden tuntua. (Liite 10.) Alusmaalauksen olin kuitenkin maalannut hieman liian karkeasti ja sen siveltimenvedot kuulsivat päälle maalattujen värikerrosten läpi hieman häiritsevästi. Erityisen selkeästi siveltimenvedot näkyivät valokohdissa, joihin olin maalannut ohuemmin väriä.

5.3 Teoksen alusmaalaukset

Varsinaisen teoksen alusmaalaukseen päätin käyttää toisessa kokeilussa käyttämäni tapaa, eli maalata valöörit yhdellä värillä. Päätin käyttää toisen kokeilun tapaa varsinaiseen teokseen, mutta olla huoleellisempi siinä, että pehennän siveltimen vetoja tarpeeksi varsinkin valokohdissa.

Ohennetulla värillä oli kuitenkin melko vaikea tehdä kovin sileää jälkeä ja valokohtiin jäi harmittavan paljon siveltimenvetoja näkyville. Sain ne kuitenkin pehmennettyä paremmin kuin tekemässäni kokeilussa. (Liite 11.)

6 MAALAUSSVAIHE

Varsinaisen maalaamisen aloitin maalaamalla värit ohuella maalilla pohjamaalauksen päälle. Aloitin nojatuolista maalaamalla sen kirkkaimpiin valokohtiin kirkkaan punaista ja varjoisempiin kohtiin murretumpaa punaista, kuten olin tehnyt toisessa alusmaalauksenkokeilussanikin. Seuraavaksi maalasin mustan suden varjoalueita tummemmiksi, sekä maalasin suden yläpuolella olevan käden mustaksi. Tässä vaiheessa jätin vielä mustan suden valokohdista alusmaalauksen näkyviin. Harmaanruskean suden maalasin ohuella ruskealla maalilla niin, että valokohdat jätin kellertävän ruskeiksi ja varjot kylmemmän ruskeiksi. Sitten maalasin neulovan naisen paidan, hameen ja sääret ohennetuilla maaleilla. Säärien harmaan kanssa tuli ongelmia, sillä käytin hieman liian paksua maalia, jota olin vaalentanut liikaa valkoisella, ja lopputulos oli ikävän samean harmaa. Päätin korjata tätä ongelmaa myöhemmin maalin kuivuttua maalaamalla ohuempia maalikerroksia päälle. Teoksen taustan maalasin murretulla sinivihreällä niin, että vasen reuna ja oikea alanurkka olivat tummat ja oikea ylänurkka oli vaalea. Tumman ja vaalean värin välille tein liukuman niin, että aloitin maalaamisen tummimmista alueista ja maalasin niistä kohti valoisimpia alueita vaalentamalla ja ohentamalla väriä. (Liite 12.)

Tässä vaiheessa maalaaminen alkoi tökkimään, sillä huomasin maalauksen olevan menossa tunnelmaltaan väärään suuntaan. Siitä oli tulossa ammattikoulun opinäytetyön tavoin aivan liian rauhallinen. Jouduin pitämään taukoa maalaamisesta, tarkastelemaan teosta ja miettimään, mikä siitä teki liian rauhallisen. Lopulta päädyin siihen tulokseen, että maalauksessa ei ollut tarpeeksi kontrastia ja tausta oli liian rauhallisen värinen ja tasainen. Aloin maalata koko teoksesta varjoja tummemmiksi, ja päätin lisätä taustalle savua, johon osuisi oikealta ylhäältä tuleva valo. Tummensin myös taustaa melko reippaasti ja kokeilin, toimisiko usein akryylimaalauksissa käyttämäni roiskeet taustalla. Päätin maalata roiskeet, tai tässä tapauksessa vain tuhrut niin, että maalaan ne ensin valkoisella ja maalaan niihin väriä päälle. Lopulta häivyttän niistä ylimääräiset osat tummaan taustaan.

Maalasin valkoiset roiskeet ja niiden kuivuttua päälle punaista. Ensimmäiset punaiset kerrokset jäivät liian ohuiksi ja roiskeet olivat aivan liian huomiota herättävän kirkkaita. Punaisen kuivuttua maalasin taustan värillä osan roiskeista kokonaan piiloon ja osaa häivyttin taustaan. Kirkkaan punaisen ja taustan tumman sinivihreän sekoittuminen sai

näkyviin jääneet roiskeet muuttumaan melko kylmänpunaisiksi, vaikka niiden oli tarkoitus olla aggressiivisen tumman punaisia, joten maalasin vielä lisää lämmintä punaista roiskeisiin. (Liite 13, liite 14.)

Saatuani maalauksen taas etenemään oikeaan suuntaan maalasin nojatuolin takaa tulevat kädet, naisen kasvot ja kädet ohuella värillä. En halunnut maalata niitä ennen kuin sain taustan roiskeet valmiiksi, sillä roiskeiden maalaaminen niin, että en olisi sotkenut käsiä olisi ollut vaikeaa. Mustan suden yläpuolella olevan käden jouduin kuitenkin sotkemaan roiskeita maalatessa, sillä olin sen ehtinyt maalata jo kertaalleen ennen kuin keksin kokeilla roiskeita, mutta se ei haitannut, sillä sen uudelleen maalaaminen mustaksi oli helppoa. Maalasin ohuella värillä myös kaikki loput alueet, mm. lattian, maton, naisen hiukset, joista vielä näkyi pelkkää alusmaalausta. Aloin tarkentaa aiemmin aloittamiani kohtia sekä tuoreempia sitä mukaa kun ne kuivuivat. Susista aloin maalata karvaisempia ja tarkensin niiden silmiä ja hampaita sekä vaatteiden ja nojatuolin laskoksia, samoin kuin myös kaikkia käsiä ja naisen kasvoja.

Luonnosvaiheessa en ollut huomannut, että lukuisista korjailuista huolimatta nojatuoli oli edelleen vino ja valitettavasti huomasin sen vasta, kun olin sitä jo melko pitkälle saanut maalattua. Virheen huomasin katsoessani maalausta peilin kautta. Olin hieman laimin lyönyt maalauksen tarkastelua eri suunnista, väärinpäin ja peilin kautta, kuten yleensä teen maalatessani, sillä silloin helposti huomaa isoimmat virheet, joille on ehkä sokeutunut tuijottaessa maalausta koko ajan ihan lähietäisyydeltä. Nyt huomasin niitä vasta, kun olin jo maalannut taustaa ja nojatuolia melko pitkälle. Vertailin tarkasti maalauksen nojatuolia nojatuolista ottamaani valokuvaan, jota käytin mallina sen luonnostelussa ja maalaamisessa ja maalasin sitten vasemman käsinojan hieman ylemmäs ja siirsin oikeaa alanurkkaa hieman vasemmalle. Lopputulos oli paljon suurempi, joskin myöhemmin korjailin sitä vielä hieman lisää. Samalla tavalla peilin kautta katselemalla huomasin myös mustan suden kuonon olevan häiritsevän vino, joten korjailin myös sitä

Mustan suden valokohtia maalatessa onnistuin epähuomiossa maalaamaan sen liian vaaleaksi. Susi ei enää näyttänyt mustalle, vaan vaaleanharmaalle sudelle, joka on puoliksi varjossa. (Liite 15.) Jonkin aikaa pohdittuani tulin siihen tulokseen, että vaikutelma johtui siitä, että valoalueista tuli liian tasaiset. Maalasin osan niistä tummemmiksi, ja lisäsin syvyyttä karvaan niin, että susi lopulta näytti taas mustalle sudelle, johon osuu valoa. (Liite 16.)

Lattian ruskeaa maalatessa sain aikaiseksi melko ikävän likaisen ruskean sävyn, jonka korjailuun hieman siedettävämmäksi meni aikaa. Saatuani lattian paremman väriseksi teos alkoikin näyttää jo melko valmiille. Muutamia pieniä virheitä siinä edelleen oli, kuten pientä epätarkkuutta naisen käsissä ja muutama kohta, joista paistoi hieman gessoa läpi, mutta niiden korjailun päätin jättää viimeistelyyn.

7 VIIMEISTELY JA VALMIS TEOS

Viimeistelyvaiheessa tarkastelin teosta moneen kertaan peilin kautta ja listasin paperille löytämiäni pikkuvirheitä. Sitten korjasin kaikki löytäminä virheet. Naisen kasvojen asentoa korjasin hieman ja samoin myös molempia kyynärpäitä. Mustan suden toista silmää maalasin hieman vinommaksi ja korjasin myös sen nenän pieltä, jotta nenä ei näyttäisi liian irralliselta. Oikeassa ylänurkassa olevan käden rannetta ja keskisormea korjailin hieman luonnollisemman näköisiksi ja harmaanruskean suden korvaa ja otsaa korjailin myös vielä vähän.

Kun olin kaikki löytämäni pikkuvirheet korjaillut, kävin läpi nojatuolin ja sen takaa tulevien käsien äärirajat, jotta mihinkään ei jäisi liian rosoisia rajoja tai rakoja, joista näkyy gesso. Taustalta vielä häivyitin muutamia tummia laikkuja, sen jälkeen maalasin taulupohjan ulkoreunat mustaksi ja kirjoitin signeerauksen teoksen oikeaan alanurkkaan.

Sitten, tarkastellessani teosta sillä mielellä, että se on nyt valmis, huomasin, että taustan punaiset roiskeet olivatkin hieman turhan häiritsevän näköisiä. Alunperin maalasin roiskeet jotta saisin teoksen tunnelmaa dramaattisemmaksi, mutta nyt tulini siihen tulokseen, että tumma tausta sellaisenaan toimisi paremmin, joten maalasin taustan värillä lähes kaikki roiskeet piiloon. Nojatuolin takaa tulevasta käsistä alimman ympärille jätin joitakin roiskeita aavistuksen verran näkyviin, jotta käsi ei olisi ihan pelkän tasaisen tumman värin ympäröimänä. Jatkoin myös savun alareunaa jonkin matkaa lähemmäs kättä ja päätin sitten teoksen olevan valmis. (Liite 17.)

Valmiiseen teokseen olen melko tyytyväinen. Lattia jäi edelleen hieman ikävän väriseksi ja naisen kasvoissa ja nojatuolin takaa tulevissa käsissä olisi ehkä voinut olla hieman enemmänkin kontrastia, mutta teoksen tunnelmaan ja syvyysvaikutelmaan olen varsin tyytyväinen. Mielestäni myös teoksen aihe tulee hyvin esille, ainakin jos katsoja tietää teoksen nimen. En ole varma, toimiiko chiaroscuro tässä yhtä hyvin kuin seminaarityön viimeisessä kokeilussa, mutta ehdottomasti se toimii paremmin kuin ammattikoulun opinnäytetyössä. Seminaarityössä tunnelma on paljon hämyisempi, kun taas tässä teoksessa on kirkkaampi valo ja kirkkaammat värit. Tästä tuli mielestäni juuri niin dramaattinen kuin tavoitteeni olikin ja kirkkaampiin väreihinkin olen varsin tyytyväinen,

sillä usein teokseni ovat jääneet värimaailmaltaan liian tunkkaisiksi ja tässä teoksessa sitä ongelmaa ei ole.

Todennäköisesti kehystytän teoksen jossain vaiheessa, sillä mielestäni sopivat kehykset voisivat antaa teokselle lisää arvokkuutta. Lisäksi teoksen ripustus helpottuu, eikä pohjaan tarvitse porata reikiä sitä varten. Kehystyttämisessä tärkeää on sopivien kehysten valinta. Niiden pitäisi sopia teoksen värimaailmaan, eivätkä ne saa viedä huomiota itse teokselta. Kehykset myös peittävät jonkin verran teoksen reunoista, mikä on hyvä ottaa huomioon jo suunnittelu vaiheessa. Omassa teoksessani harmaanruskean suden korvat ovat ehkä hieman turhan lähellä reunaa, mutta uskoisin, että niiden ja mahdollisten tulevien kehysten väliin jää kuitenkin tarpeeksi tilaa. Myöskään signeerausta ei kannata tehdä liian lähelle reunaa ettei se jää kehysten alle.

8 JOHTOPÄÄTELMÄT

Seminaarityötä tehdessäni opin käyttämään chiaroscuro-tekniikkaa. Sen kuitenkin tein eri materiaaleilla ja maalausprosessini sitä tehdessä oli täysin erilainen kuin opinnäytetyössä, joten aiemmin oppimastani pääsin tätä teosta tehdessäni hyödyntämään lähinnä sitä, että ymmärsin nyt mitä chiaroscuro tarkoittaa ja millä keinoilla sen saa toteutettua. Toisin kuin ammattikoulun opinnäytetyötä tehdessäni, ymmärsin nyt, miten tärkeää voimakas valo-varjokontrasti on chiaroscuroon kannalta ja osasin hyödyntää valon suuntaa teoksessa.

Tätä opinnäytetyötä tehdessäni opin myös uuden tavan tehdä alusmaalaukset ja sitä luultavasti tulen hyödyntämään jatkossakin. Sain kerrankin tehtyä teoksen, jota eivät vaivaa tunkkaiset värit. Nojatuolin punainen hehkuu ja naisen iho kuultaa valossa.

Olen varsin tyytyväinen tutkimuksen lopputulokseen ja minusta tuntuu, että aihe on nyt viimeinkin osaltani loppuun käsitelty. Tavoitteeni teososan suhteen oli kokeilla, miten chiaroscurosta oppimani asiat toimivat, kun maalaan monimutkaisemman teoksen öljyväreillä ja siinä mielestäni pääsin tavoitteeseeni. Tekstiosan kirjoittaminen tuotti hieman ongelmia, sillä olen melko huono tuottamaan tekstiä ja muuttamaan ajatuksiani lauseiksi.

Chiaroscuro-tekniikkaa todennäköisesti hyödynnän vielä monessa maalauksessa ja toivottavasti kehityn siinä vielä, kunhan ehdin harjoitella enemmän. Se on osoittautunut kehittämistyöni myötä barokin aikaisen maineensa veroiseksi: sen avulla voi luoda dramaattisia ja erittäin plastisia maalauksia.

LÄHTEET

Aineistolähteet

Michelangelo Merisi da Caravaggio 1603. Emmauksen ateria, öljymaalauk. National Gallery, Lontoo.

Tiina Kaakkuriniemi 2007. Opinnäytetyö, öljymaalauk. Länsi-Lapin ammatti-instituutti.

Tiina Kaakkuriniemi 2009. 1. Chiaroscuro-kokeilu, akryylimaalauk. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Tiina Kaakkuriniemi 2009. 2. Chiaroscuro-kokeilu, akryylimaalauk. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Tiina Kaakkuriniemi 2009. 3. Chiaroscuro-kokeilu, akryylimaalauk. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Tiina Kaakkuriniemi 2011. Pinnan alla kuohuu, öljymaalauk. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Teorialähteet

Honour, Hugh & Fleming, John 1997. Maailman taiteen historia. Otava, Shenzhen.

Konttinen, Riitta & Laajoki, Liisa, Turtia, Kaarina(toim.) 2000. Taiteen sanakirja. Otava, Keuruu.

Januszczak, Waldemar 1989. (Toim.) Kuvataiteen käsialat. Weilin+Göös, Hongkong.

Routio, Pertti 2007. Tuotetiede. Taideteollinen korkeakoulu. Luettu 19.3.2011
<http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/tuotetiede/index.html>

Muut lähteet

Vapaa tietosanakirja Wikipedia

Chiaroscuro. Wikipedia 2011. Luettu 14.2.2011
<http://en.wikipedia.org/wiki/Chiaroscuro>

Chiaroscuro. Wikipedia 2011. Luettu 14.2.2011
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Chiaroscuro>

Caravaggio. Wikipedia 2011. Luettu 18.3.2011
<http://en.wikipedia.org/wiki/Caravaggio>

LIITTEET

Emmauksen ateria

Liite 1

1. Chiaroscuro-kokeilu

Liite 3

2. Chiaroscuro-kokeilu, keskeneräinen maalaus

Liite 4

2. Chiaroscuro-kokeilu, valmis maalaus

Liite 5

